

درس اول

حروف مُشَبَّهَةٌ بِالْفِعْلِ

حروف مُشَبَّهَةٌ بِالْفِعْلِ بر سر جمله اسمیه می آیند و در ظاهر جمله تغییراتی ایجاد می کنند. این حروف هر کدام دارای معنای خاصی هستند و عبارتند از : **إِنَّ، أَنْ، كَأَنَّ، لَكِنَّ، لَيْتَ، لَعَلَّ.**

إِنَّ : جمله پس از خود را تأکید می کند و به معنای « **قطعاً، همانا، به درستی که، بی گمان** » (معادل یکی از قیده‌های تأکید فارسی) است.

مثال : ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴾ **بی گمان** خدا پاداش نیکوکاران را تباہ نمی کند.

إِنَّ غالباً در ابتدای جمله و پس از مشتقات « **قَالَ** » می آید. این حرف در ابتدای آیات و احادیث ترجمه می شود ولی اگر در سایر موارد ترجمه نشود اشکالی ندارد.

أَنَّ : به معنای « **که** » است، میان دو جمله می آید و آن‌ها را به هم وصل می کند (پیوند می دهد) (معادل همان حرف ربط « که » فارسی است).

مثال : ﴿ قَالَ : أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ گفت می دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.

جمله دوم

جمله اول

كَأَنَّ : به معنای « **گویی، مانند** » است.

مثال : ﴿ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴾ آنان مانند یاقوت و مرجان هستند.

كَأَنَّ إِرْضَاءَ النَّاسِ غَايَةً لَا تُدْرِكُ. **گویی** خشنود ساختن مردم هدفی است که به دست نمی آید. (به دست آورده نمی شود)

لَكِنَّ : به معنای « **ولی** » است و برای کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام جمله قبل از خودش به کار می رود.

مثال : ﴿ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَيَّ النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴾

بی گمان خدا دارای بخشش بر مردم است **ولی** بیشتر مردم سپاسگزاری نمی کنند.

لَيْتَ : به معنای « **کاش** » است و بیانگر آرزوست.

نکته : لیت به صورت « **یا لیت** » هم به کار می رود.

مثال : ﴿ وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴾ و کافر می گوید ای **کاش** خاک بودم.

لَعَلَّ : به معنای « **شاید، امید است** » است.

مثال : ﴿ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾ بی گمان ما قرآن را (به زبان) عربی قرار دادیم **امید است** شما خردورزی کنید.

نکته ۱ : فعل مضارع در جمله ای که دارای « **لَعَلَّ** » و « **لَيْتَ** » است به « **مضارع التزامی** » ترجمه می شود.

شاید حمید سفر کند!

مثال : لَعَلَّ حَمِيدًا يُسَافِرُ!

کاش دوستم در مسابقه پیروز شود!

لَيْتَ صَدِيقِي يَنْجَحُ فِي الْمُسَابَقَةِ!

کاش همه شهرهای کشورم را ببینم!

لَيْتَنِي أَشَاهِدُ جَمِيعَ مَدُنِ بِلَادِي!

فعل « **يُسَافِرُ، يَنْجَحُ** و **أَشَاهِدُ** » همه مضارع هستند که همراه « **لَيْتَ** یا **لَعَلَّ** » به کار رفته اند به همین دلیل به مضارع التزامی (سفر کند، پیروز شود، ببینم) ترجمه شده اند.

نکته ۲ : فعل ماضی در جمله ای که دارای « **لَيْتَ** » است را با توجه به بافت متن می توان به دو صورت ترجمه کرد :

(۱) **ماضی استمراری** (۲) **ماضی بعید** (برای یکسان بودن ترجمه های دانش آموزان توصیه می شود به صورت ماضی استمراری ترجمه شود.)

مهارت واژه‌شناسی

۱- تَرَجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ :

(ب) يَغْرِسُ الْمَزَارِعُونَ فَسِيلَةَ الْجَوْزِ فِي الْمَنَاطِقِ الْبَارِدَةِ.
(د) قَدِ وَاصَلَ عَمَلَهُ دَوُوبًا.

ألف) ﴿ كَانْتَهُمْ بُنْيَانٌ مَرصُوصٌ ﴾
ج) أُسْلُوبٌ أَوْ قَنٌّ إِنجَازٍ عَمَلٍ.

۲- عَيِّنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةَ وَ الْمُتَضَادَّةَ :

الْأَبْيَضُ - الْأَهْوَنُ - أَلْيَافِيعُ - الْأَسْوَدُ - الشَّيْخُ - الْمَرْءُ

ألف) =
ب) ≠

۳- عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْمَعْنَى :

الْأَسِيرَةَ - التَّعَلَّقَ - الْحَرْبَ - الْعَزْوَةَ

۴- أَكْتُبْ مُفْرَدَ الْكَلِمَةِ :

أكبر :

۵- تَرَجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَ بِالْفَارْسِيَّةِ :

مهارت ترجمه به فارسی

(ب) ﴿ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ ﴾

ألف) ﴿ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴾

ج) ﴿ وَ لَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴾

د) ﴿ سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى ﴾

هـ) ﴿ فِيهَا رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَنفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ﴾
و) يَغْفِرُ اللَّهُ الذُّنُوبَ إِلَّا الشَّرْكَ بِاللَّهِ.

ز) دَوَاؤُكَ فِيكَ وَ مَا تُبْصِرُ دَوَاؤُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ

ح) مَا قَرَأْتُ إِلَّا مَصَادِرَ الْكُتُبِ.

ط) يَا لَيْتَنِي كُنْتُ ابْتَعَدْتُ عَنِ الْكَسَلِ.

ي) نَشَرَتِ الصُّحُفُ الْفَرَنْسِيَّةَ عِنْدَ مَوْتِ أَخِيهِ الْآخِرِ عُنْوَانًا حَطًّا.

ك) يَجْتَهِدُ الطُّلَّابُ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهِمْ فَرِحِينَ وَ يُسَاعِدُونَ زُمَلَانِهِمْ.

۶- اِنْتِخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجَمَةِ بِالْفَارْسِيَّةِ :

ألف) ﴿ وَ لَا تُحْمَلُنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ﴾

(۱) هر چه را توان نداریم بر ما تحميل نکن.

(۲) آنچه هیچ توانش را نداریم بر ما تحميل نکن.

(۳) آنچه توانی ندارد بر ما تحميل نکن.

ب) هَلْ تُعْطَى الْجَوَائِزُ الْيَوْمَ لِمَنْ هُوَ أَهْلٌ لِذَلِكَ؟

(۱) آیا امروز جایزه‌ها به کسی که شایسته آن است اهدا می‌شود؟

(۲) آیا جایزه‌ها را امروز به کسی که شایسته آن است می‌دهد؟

(۳) آیا امروز جایزه‌ها را به کسی که خانواده توست می‌دهی؟

۱- الف) استوار	(ب) نهار	(ج) انجام	(د) با پشتکار
۲- الف) الیافِ = الشیخ	(ب) الأبیض ≠ الأسود		
۳- التعلّق			
۴- أكبر			
۵- الف) بی‌گمان ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم امید است شما خردورزی کنید. (ب) کسانی که نماز را برپا می‌دارند و زکات می‌دهند در حالی که در رکوع هستند. (ج) گفتارشان تو را غمگین نکند زیرا ارجمندی همه از آن خداست. (د) پاک و منزّه است کسی که بنده‌اش را شبانه از مسجدالحرام تا مسجدالاقصی حرکت داد. (ه) پس به برکت رحمتی از سوی خدا با آنان نرمخو شدی، و اگر تندخو و سنگدل بودی بی‌گمان از اطرافت پراکنده می‌شدند. (و) خداوند همه گناهان جز شرک را می‌بخشد. (ز) دو آیت در توسل و تو آن را نمی‌بینی و دردت از توسل و تو آن را احساس نمی‌کنی. (ح) فقط منابع کتاب را خواندم (نخواندم جز منابع کتاب را) (ط) ای کاش از تنبلی دوری کرده بودم. (ی) روزنامه‌های فرانسوی هنگام مرگ برادر دیگرش تیتری اشتباه منتشر کردند. (ک) دانش‌آموزان در انجام تکالیفشان با شادمانی تلاش می‌کنند و به هم‌کلاسی‌هایشان کمک می‌کنند.			
۶- الف) ۱	(ب) ۱		
۷- الف) شتاب می‌ورزند - نباید ناراحت کنند	(ب) دانا می‌کنند - برانگیخته شده‌ام. (یا: شدم)		
۸- الف) خلق شدند	(ب) خودداری کرده بود	(ج) ما را منع نکنید	(د) این که بهره بگیرد
(ه) نخواهند نوشت	(و) نیکی کنید	(ز) نشانیدید (یا: نشانده‌اید)	(ح) گاهی یاد می‌کند
۹- الف) يَتَذَكَّرُ	(ب) تَكَاتَبُ	(ج) اِهْتَمَوْا	(د) يُصَدِّقُوا
۱۰- الف) ۱	(ب) ۲		
۱۱- الف) بركة	(ب) ۳		
(ج) المستثنى: العربية	الحصر: القوم	الحال: أنتم الأعلون	نوع الحال: جمله
(د) الحديثة: صفت و منصوب بالتبعية		البشر: مفعول و منصوب	تقرآن: خبر
۱۲- الف) اسم فاعل: خاشعون	اسم مفعول: المسلحة	اسم مبالغة: أمانة	
اسم مكان: مناجم	ترجمة اسم مكان: معادن		
۱۳- الف) التل	(ب) اللحم	(ج) الفيزياء	(د) التفق
۱۴- الف) التفرقة تولد الآثار السلبية كالعداوة و الحقد و المعارضة. (ب) التمييز بين الأب و البنت و سلوك الوالدين بالتفرقة. (ج) لأنّ للبنات دوراً كبيراً في بناء المجتمع.			